

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
 Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
 A szombati számokra helyben és vidéken:
 Az öbessel mellékellettel együtt félévenként 2 korona,
 anélkül félévenként 1 korona 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
FIÓK-SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Óbacea, belvárosi plébánia. Telefonszám 48.
 Kéziratok nem adatkak vissza. — Hirdetések
 Arszabály szerint.

Egészségügyi politika.

Jelentés ide, jelentés amoda, tovább jelentés, összegezés, az eredménynek hivatalosan való publikálása a hivatalos lapban s végül egy szép, tiszteskoru urnak, megelégedett mosolyival való konstatálása: hogy az alantas közgei mily pontossággal jelentették be az esetek számát.

S mégis mily önálló akaraterevel, mily merészséggel van felruházva az Eberth-Koch-féle járvány bacillus, hogy mindentéle hivatalos össze-vissza jelentés, összegezés és publikálás ellenére terjed, egyre terjed. Szedi áldozatait! Nem kiméli az egymás létéért remegő sziveket!

De hát ez nálunk, a mai egészségügyi politikai rendszerünk mellett, természetes következmény, mert a praeventiv egészségügyet szolgáló hivataloknak se berendezése, se működési iránya, szelleme nem áll azon a nivón, amelyen sikert érhetne el.

Tehát a törvényhatóság képviselője először „konstatál”. Felszerelése nagy csomó blanquet. íróeszközök s a törvények és szabályrendeletek sora. Működése: irodai munka. Rubrikázott ívek kitöltése — pontosan. Megvan a kész formula. Azt kell jelenteni, amit benne kérdenek. Akár van a felmerült helyzettel összefüggésben, akár nincs. Fő az, hogy a sablont betartsuk s mennél kevesebb dolgot szerezzünk a hivatalnak, mennél kevesebbet lássunk, gondolkozzunk saját agyunkkal.

Az igaz, hogy a törvény rendkívül szűk határok közé szorítja a hivatalos orvos működését. Az intézkedés jogátal — egy-két esetet kivéve — teljesen megfosztja. Az orvos csak jó tanácscsal szolgálhat, de mihelyt a megfelelő intézkedésekről van szó: laikus ember veszi a kezébe az egészségügyet.

A jó orvos működési helye a betegágy mellett s a laboratóriumban van. Amit az élő emberen tapasztal, annak magyarázatát keresi a labora-

torium mikroszkopos, eprüvettás világában.

Hogy az egészségügynek tisztán papiroson való intézése mily súlyos következményekkel jár, mutatják a duló járványok. Hadi tervet készíteni papiroson is lehet, de csatát nyerni nem. Ehhez jó terepismeret birtokában elfoglalt megfelelő hadállás s fegyver szükséges. De hogy ez így van, hogy a mi egészségügyi hivatalaink pusztán papiroson dolgoznak s nem a laboratórium eszközeivel, ebben legfőbb hibás a mi közegészségügyi alaptörvényünk, mely eljárásunkat megszabja.

Az 1876. XIV. t.-c. XII. fejezetének 80. §-a azt mondja: aki ragályos betegségről tudomást szerez, azonnal jelenteni tartozik az elsőfoku egészségügyi hatóságnak, mely azonnal értesíti a törvényhatóságot. S mit tesz a törvényhatóság? Megmondja a 81. §: „A törvényhatóság a járványt konstatálja, intézkedik a járvány elfojtása iránt stb.”

Ez az egy szó az, mi leszégezi a hivatalos beavatkozás gyakori eredménytelenségének okát. Konstatálással semmire se megyünk. Elvégezte ezt a kezelőorvos; intézkedésünk pedig egy ütötaplót sem ér mindaddig, míg a kór geneziséét ki nem kutattuk. Első és főkötelesség tehát nem a konstatálásban kellene hogy álljon, hanem abban, hogy kimutassuk: minő oktan cselekedet vagy véletlen körülmény az, melyből a fertőzés származott? E nélkül mindenféle intézkedés humbug, irracionális. Vaktában való lövöldözés.

A fontosabb egészségügyi hivatalokat teljes laboratóriumi felszereléssel kellene ellátni. Az itt alkalmazott orvosoknak az lenne igazi kötelességük, hogy teljes jártassággal bírván a mikroszkopiai s kémiai vizsgálatokban: ad hoc esetben megvizsgálják a beküldött tárgyakat, kimutassák az epidemia okát, eredetét s ezzel a kenyerük után siető gyakorló orvosok működését s a hivatalos

praeventiv intézkedéseket szilárd, biztos bázisra fektetnék.

Ma úgy áll a helyzet: míg a fejetejére állított rendszer súlyos következményei nem mutatkoznak, addig a közhivatalokban lévő orvos papiroson remekül elintézi a hivatalos egészségügyet; de mihelyt nagyarányu a baj s a publikum érezvén a közelben lévő veszedelmet, hangos szót emel: sürgönyözni kell a minisztériumba szakértőért, mert — risum teneatis amici — körünkben nincs: pedig orvosok volnánk! — De hát mi csak papiroson működünk, rubrikázott ívek pontos kitöltésével foglalkozunk, nem pedig a megbetegedések igazi tömegével, okaival.

Katholikus Népszövetség. Oszivácson folyó hó 17-én nagy lelkesedés között tartotta meg a Katholikus Népszövetség alakuló gyűlését. Rakita László plébános elnöki megnyitóját után, melyben ezen soknyelvű és sokvallásu községben felmerült s a szövetségre szórt rágalmakat, alapos érveléssel utasította vissza. Heitzmann Ferenc vepródi segédlelkész tartott magyar nyelven gyújtó szónoklatot, a Népszövetséget ismertetvén, mely nagy tetszésre talált. Utánna Lék Ferenc szentfűlöpi gazdaember beszélt német nyelven. Lelkes meggyőződése, nagy olvasottsága, élénk előadása magával ragadta a hallgatóságot, mely zúgó éljenzéssel jutalmazta a szónokot. Helyi igazgató lett: Rakita László, csoportbiztosok Kovács Fábán ifj., Pamska József, Garay Pál, Baumgartner Adám, Krajcsér Adám, Gerner Károly. A tagok száma eddig 95. Az iratkozás még folyik.

Az államvasutak új beruházásai. Tegnap terjesztette be Wekerle Sándor miniszterelnök az államvasutak új beruházásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslatban 1908-1910 évekre fokozatosan felhasználandó 212 és fél millió koronát kérésvasuti építkezésekre, forgalmi eszközökre és felszerelésre. — Bácsme gyét érdeklő rész vajmi kevés van benne, Szabadka is további tíz éven át reménykedhetik s epedhet új pályaudvar után. Elsőrangura fejlesztik a szabadkai bajai vonalat. A bővítésre kijelölt 36 pályaudvar között Bácskából egyedül a zombori van felvéve, míg a kisebb építkezéssel ellátandó állomások közé Bácsszentiván van felvéve.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjszeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Legjobb orvosi rendeltetés a gyógyszerárakban — Ár Svájcban 4.— koron.

Felhívás!

Munkások! Elnyomottak! Elérkezett e már annak az ideje, hogy szabadoknak mondhatjátok magatokat? Elérkezett-e már az az óra, mikor ti, a sötétség és a butaság fátyola mögül előjöttök? Kívántok-e még sokáig a fekete lelkű vörös vadállatok marta-lékai lenni? Azt hisszük, hogy megelé-gel-tetek már azt a zsarnoki önkényt, melylyel a vörösök, nyakatokon nyüglődnek. Hiszen szörnyűség még csak el is gondolni azt, hogy a mai világ munkás népe még sokáig ezen bódult állapotban tengődjék.

Tekintsetek szét egy kicsit magatok körül, s látni fogjátok azt, miszerint nem vagytok egyebek, ragadozó vadállatok zsák-mányainál. Vámpirok szívják ki a velőt cson-tokból, a vért ereitekből, s ti ugyszólván eszméletlenül vergődtek ellenségeitek háló-jában. Ne ruházzátok magatokra az öntuda-tos címet, mert ti abban a kétes társaság-ban csak gyáva rabszolgák vagytok, kik szabad akaratakat nem érvényesítik. Mond-játok meg lelketekre, nem bolond ember-e az, ki leteszi a munka szerszámot és éhezik, fázik családjával, síró didergő gyermekeivel együtt, csak azért, mert szabadon választott zsarnokai ráparancsolnak? Hát érdemel em-beri sorsot olyan munkás, ki koloncot tűr a nyakán.

Tévúton haladó munkás testvéreink! Nézzetek magatok körül szét, s arról az ut-ról, melyen haladtok térjete vissza; még nem késő. Ne kérjete az érzést a vörös vadál-latoktól. Azok azt mondják ész az Isten, de azt is mondják Isten nincs, tehát náluk ész sincs. Használjátok a magatok józan, becsü-letes esztét, meglátjátok, többre fogtok vele menni. Mutassátok meg, hogy tudtok helye-sen gondolkodni, erősen akarni, és elszántan cselekedni!

Lássátok, munkás testvérek, itt elöt-tek példák állanak. Izrael Jakab miért ug-rott ki a pártból? Hát Bokányi Dezsőnek miért merete Groszmann az 1905-iki pártgyü-lésen a szeme közé vágni: „Maga pedig ha azonnal el nem hallgat a nyakát szegem.“ Sőt még Izrael Jakab is azt mondta neki: „Tudom, hogy nem tud tisztességes lenni, de legalább próbálja meg.“ Hát a szombat-helyi, aradi, pécsi, egri szociáldemokrata ve-zérek. Kipattant botrányokról hozok fel egy néhányat. Lássuk mi történt?

1. A „Világszabadság“ szociáldemok-rata újság iszonyuan jajgat, hogy több száz csoport közül csak 30 küldte be a központba a tagjárulékot. Kérdjük tehát Csizmadia Sán-dor urat, mi történt itt a szegény munkások pénzével? Sok ezer koronák ám ezek.

2. A „Nemzeti állam“ írja, hogy Toron-tálme gyében a szociáldemokrata központ Bar-on Ede zsidó vezért küldte ki, noha Buda-pestben mindenki tudja, hogy Baron Ede a munkásfogyasztó szövetségétél való pénz-kezelési botrányai miatt volt kénytelen vissza vonulni s a pártból is kizárták sikkasztásai miatt.

3. A nagyváradi „Tiszántul“ írja, hogy a szociáldemokrata földmunkások szakszer-vezete feljelentést tett öt tag ellen, mert egy ezer koronáról szóló takarékkönyv a tagok kezén elveszett.

4. Az „Uj lap“ szerint Horváth Gusztáv a földmunkások szövetségének nagyvá-radi kerületi párttitkára is nagy sikkasztást és csalást követett el.

5. Az „Építő munkás“ című lapért min-denütt szednek az elvtársaktól kisebb-na-gyobb összeget, pedig az alapszabályok sze-rint a heti járulékéért kellene a lapot adni.

Ime 1-2 nap alatt mennyi csalás és sikkasztás, visszaélés. A mások megká-risítása valóságos rendszer lett. A szegé-nyek kizsákmányolása napirenden van. A kinek meg ez sem elég, annak megsugunk valamit, hogy mit talált a hivatalos vizsgá-lat a kőműves szakszervelet szociáldemokrata központjánál.

„Az egyes tételek olvashatatlan betük-kei vannak írva, a pénztárnaplóban minden részletezés nélkül. Bevételi okmányok nin-csennek.“ A vezér urak tehát annyi bevételt írhatnak be, a mennyi nekik tetszik. „A

kiadási nyugtákról hiányzik a fellevevő neve.“ No már meg kell adni, a vezér urak érte-nek a pénzkezeléshez nagyon. Természetes ugy, hogy míg ők a nyomorról prédikálnak, addig az ő zsebük teljen.

A kőműves szakszervelet 1904-ben több mint 10 ezer koronát költött el párttitkár-ságra, de segélyezésre minden 100 koroná-ból csak egy koronát adott. A kiadások kö-zött ilyen címeket is talált a vizsgálat: „Idő-mulasztás, munka megtérítés, kapupénz, ka-punyítás, mulatság, táncoktatás.“

Hát kérdjük a munkásokat: arra való a szakszervezet, hogy a vezéreknek éjjeli kapupénzt is fizesse. Nem elég a párttitkár-ságnak 10 ezer korona? A szakszervezet pénze arra való, hogy abból a munkásokat segélyezze. De míg mulatságokra 8 százalé-kot fizet a központ, addig a munkások el-mehetnek az egy százalék segélylyel.

Látjátok, munkások és most 24-én a legnagyobb sajtóhős jön közéték, az a híres Bokányi: Ha bennetek igazi öntudat van, akkor ti elővesztek egy kutyakorbácsot s ugy ellátjátok a baját, mint csak ez a sza-badkai munkásokhoz illik. Eleget hizott ő kelme a munkások véres verejtékén szer-zett filléreiből. Most már az igazi jutalmat kell neki megadni, t. i. kiebrudalni és a munkások megvetését.

Munkások! Elnyomottak! Lépjete ki abból az álomból, a miben tehetetlenül ver-gődtek. Utótt a 12 óra, vesszen a munkás-ság érdeke ellen vétők gaz hada.

Rajta, szervezkedjete keresztény ala-pon, hagyjátok ott a szociáldemokraták sze-métdombját; éltessek egyesült erővel az igaz munkás szabadságért küzdő keresztény szociálistust.

Román Nándor,

az alföldi keresztény szociálisták kerületi titkára.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 30. A Kossuth asztaltársaság máj-lisa, a városi erdőben. Kezdeté este 8 órakor.

Junius 8. Az I-ső nőegylet és szent Antal kenyere Katolikus népkonyha népünnepe a városi erdőben.

Junius 18. A magyar asztaltársaság nyári mulatsága Radonavácson. Félvilágosítás az asztal-társaság helyiségeiben.

— **Visszatérés.** Fehér János helyét vallású papucos mester a mai napon visz-szatért a kath. egyház kebelébe s a hitval-lást Mészáros Béla káplán kezeibe tette le.

— **Kitüntetés.** A király Rác Gyula szegedi ítélőtáblai bírónak nyugdíjaztatása alkalmából a kuriai birói címet ado-mányozta.

— **Keresztény szociálistus Szeged-en.** Román Nándor, az alföldi keresztény szociálisták kerületi titkára e hó 20-21-én Szegedre utazik, hogy ott az iparosok ke-resztény szociális egyesületének végleges megalakulást megelőző értekezletén részt vegyen.

— **A zentai munkásházak.** Zentáról írják: A földmivelésügyi miniszter leirata megérkezett a városhoz a gazdasági mun-kásházakra vonatkozólag. A földmivelésügyi miniszter eszerint a munkásházak építése céljából fellevevő legfeljebb 500.000 korona kölcsön felvétele napjától kezdődőleg, leg-feljebb 50 éven át 2 százalékot évenként, tehát évi 10000 korona államsegélyt enge-délyezett. Ezen államsegélyt a városnak a gazdasági munkásházák létesítésére vo-natkozó határozatnak végleges jogerőre emelkedése után a munkásházak építési tervének és a házak eladására vonatkozó szerződés tervezetének bemutatása után fogja utalványozni a földmivelésügyi mi-niszter. Az utcák és terek kisajátításának kár-talanítási ügyében az államsegélyre nem tett ígéretet a miniszter, majd csak a szerződés-es viszonyból kitetsző kárösszeg megállá-pítása után fog az erre vonatkozó állam-segélylyel foglalkozni.

— **Áthelyezés.** A szabadkai kir. tör-vényszék hely. elnöke Kulhanek Ferencz

topolyai kir. jbirósági díjnokot saját kérel-mére a szabadkai kir. törvényszékhez he-lyezte át.

— **Halálozás.** Petőfi Szutrély Lipót kir. tanácsos, ügyvéd, nyug. takarékpénztári vezérigazgató stb. hosszas, kínos betegség és a haldoklók szentségének ajtatos felvé-tele után folyó évi május hó 18-án délelőtt 11 órakor, munkás életének 69-ik évében Baján jobblétre szenderült. A megboldogult holt teteme folyó hó 20-án (szerdán) dél-után 5 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és örök nyugalomra elhelyeztetni.

— **Concursus.** A kalocsai két szem-i-náriumba folyamodó ifjak felvételi vizsgá-lata folyó évben július hó 2-án fog megtar-tatni. Folyamodhatnak az egyházi pályára hivatást érző s a főgimnázium 4-8 osztá-lyaiba járó, szorgalmasan tanuló, jó erkölcsű és ép egészségu ifjak. A keresztlevéllel idő-szerűen szerelt folyamodványokat június hó 10-ig kell az érseki hatósághoz benyújtaniok. A pályázók közül azok, kik június hó 26-ig tagadó választ nem kapnak, a tanév végén kapott iskolai bizonyítvánnyal ellátva július hó 1-én az érseki irodában személyesen jelentkeznek.

— **Kinevezés.** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Farkas Lajos hódsági kir. adóhivatali II. oszt. ellenőrt a németújvári kir. adóhivatalhoz I. oszt. ellenőrré nevezte ki.

— **A Palics vizének hőfoka.** Ebben a kánikulai melegben nizony mindenki ki-váncsi arra, milyen meleg is a Palics vize. A kintlakók még csak megtudhatják, de hát őket nem is érdekli ez annyira, mint a váro-siakat, akik a melegben lihegve, megszeret-nék tudni, hányfokú a Palics? Valaki azzal az okos gondolattal állt ma elő, hogy Palics vizének hőfokát jelezhetnék a városházán, az időjelzési táblán reggel kilenc órakor és délután három órakor, vagy legalább is egyszer. A város tanácsa, vagy a Palics felügyeletével megbízott hivatalnok figye-lembe vehetné Palics és a város lakosságá-nak érdekében ezt a szerény kívánságot.

— **Lévay Gyula Magyarankizsán.** A magyarankizsai Katolikus Népkörben f. hó 16-án és 17-én este Lévay Gyula ur Madách-nak az „Ember tragédiája“ című drámai költeményéből művészi magyarázattal egybe-kapcsolt előadást rendezett. A kör tágas helyiségét zsufolóság megtöltő hallgatóság végig élénk figyelemmel kísérte a művész előadását, bizonyítván, hogy a nép izlését az erkölcstelen irodalom még nem volt képes teljesen tönkre tenni. Az előadást gyakori tapsvihar szakította meg. A kör vezetősége elhatározta, hogy Lévay urat felkéri, jelenjék meg a pünkösdi ünnepek alatt újból körünkben s erkölcsmesítő mű-vészetében újból részesítse Magyarankizsá-nak szépért és jóért lelkesedni tudó kö-zönséget, a tél folyamán pedig szintén Lévay ur közreműködésével hosszabb időre terjedő Madách estéket szándékozik rendezni.

— **Andrássy rendelete a kivándor-lásról.** Andrássy belügyminiszter annak ide-jén az összes törvényhatóságok útján felvi-lágosította a népet az amerikai állapotokról és ennek dacára is még mindig vannak na-gyon sokan, akik Észak-Amerikába vágnak és mennek. — Ezt csakis a kivándorlási ügynökök munkájának lehet tulajdonítani. A belügyminiszter ezért most elrendelte, hogy minden kivándorlóval az utlevél kia-dásakor jegyzőkönyvet vegyenek fel a ki-vándorlás okának megindokolásával és min-den esetben figyelmeztessék a kivándorolni szándékozókat, hogy az állam az 1908 ja-nuár 1-től kivándorolt egyének hazahozata-lát nem fogja eszközölni.

— **Petőfi társaság.** Nem ugyan iro-dalmi, hanem jótékonycélu asztaltársaság van Szabadkán alakuló félben „Petőfi tár-saság“ cím alatt. A társaság alakuló ülését csütörtökön este tartja.

— **Elmarad az „inspicirung“.** Volta-képen szemlének kellene mondani, de mi magyarok is jobban ismerjük az inspicirung

néven. A nagy tavaszi hadiszemle neve ez a német szó, amikor katonáknál a legényesség közül bárki, ha panasza, kérése, bárminő óhajta volt, egyszerűen kiléphetett a sorból s előadhatta szíve vágyát. Nem kellett bevárnia a rendesnek mondott, de voltaképpen csak hosszadalmas szolgálati utat. Most aztán ennek a tavaszi inspicirungnak vége. A közös hadügyminiszter rendelte el, hogy vége legyen. Azt mondja ezt kimondó rendeletében, hogy az a bizonyos rövid uton való panaszkodás, kérés úgy is haszontalan volt, mert a panasz, vagy kérés mégis csak a maga rendes útján ment, úgy, hogy a tavaszi csapatselemlék, melyeknek pedig ez volt a főcéljuk, teljesen feleslegesek.

— **A rendőrség államosítása.** Kolozsvár város följött az országgyűléshez a vidéki városok rendőrségének államosítása végett. A följelentést támogatás céljából elküldték Szabadka törvényhatóságához is. Ugy látszik, ez a mozgalom országos jellegű, mert nem ez az első átirat, amely a rendőrség államosítását sürgeti.

— **Időjárás.** Meteor írja: E hó folyamán a 20-iki csomópont hatáskörében kiadobb esőt kapunk vagy 25. körül, ha a napon nagyobb ciklonos hatások nem érvényesülnek. 25-ikét követőleg ismét meleg idő várható. Junius havának csomópontjai 11, 21 és 28-ra esnek. A 4-iki kevés lehüléssel, mely hozhat csapadékot, vagy zivartart, a 16-iki csapadékos, de nem nagy mérvben, a 21-iki ismét kevés lehüléssel, mely zivattal is jöhet, a 28-iki pedig, mely nálunk nem látható, gyűrűnapfogyatkozást is okoz, változó időjárást van hivatva bevezetni a hónap végéig. A többi csomópont meleg és száraz jellegű.

— **Gyilkosság.** Illés István dávidi lakost, ki több érsekcsanádi munkással együtt dolgozott a rezeti pusztán, nem jó szemmel nézték a csanádiak, mert nem volt bennszülött s nem is akartak vele együtt dolgozni. Felszólították, hogy menjen haza, de Illés kijelentette, hogy nem távozik. Erre aztán a „lokálpatrioták” rátámadtak a szerencsétlenre s félholtra verték. Illés a súlyos sérülésekbe belehalt. A gyilkos merényleket nyomozza a csendőrség.

Mindenki használja az egyedül kipróbált ártalmatlan és biztos hatású

„REFORM” KENOCSÓT,
mely a legújabb szer a láb-, kéz- és hónalj-izzadás ellen. Ezen szer megszünteti az izzadást, büzt és lábégést, meggyógyítja a feldörzsölést, sőt annak keletkezését is megakadályozza. Alkalmazása mellett a láb szárazon marad és biztosítja a könnyű járását. A kenőcs nem piszkít, nem fest s kellemes illatu. Már az első bekenésre feltűnő az eredmény! Nyílt sebre nem való! Használati utasítás a tégely alsó részén. Kapható ifj. Illés Antal gyógyszerésztárában Szabadkán, a főposta áttellenében, Népbankpalota. Nagy tégely 1 korona. Próbátégely 60 fillér. 392-6

Vörös csimbók.

Tudtam, hogy előbb utóbb bele szakad a madzag a tudományába, látja én sokkal hígadtabb vagyok, s nyugodtan válaszolok. Azt ugyanis gondoltam előre, hogy egy hibbant zsidó gyerek amint ön kikiabálja a saját magára vonatkozó dolgokat, s mikor belefutott a saját posványába elhallgat. A mi a vadházasságot illeti, hát én bizony nem vagyok szociáldemokrata s nem is vagyok híve a nőemancipációnak. No látja, kis csacsi, itt is bebizonyult, hogy egy szarvatlan állat. A mi Bokányit illeti, kezdem róla a cikkeimet leadni a maguk nagyobb dicsőségére. A mi a vallásomat illeti, tartom a mózes törvényét t. i. óvakodom a tisztátlan állatoktól. No látja, meghibbant Vörös, remélem, hogy nem erőltette meg azt a vörös csimbókos üres koponyáját annyira, hogy még a Lipót-mezőre kerüljön, mert az ostobaság eme ritka példányáért igazán kár volna.

A mi a vásári bódékat illeti, ez egy sikerült zsidó vice, amiért szintén felelni

kell majd. Az az egy meg igazán nevetség, hogy egy erkölcselenség hirdetője erkölcsi diadalokról álmodik. Most már bőghet, ordíthat annyit, a mennyi csak szenyköpködő száján kifér, állok elébe, mert hát én bizony magyar s keresztény ember vagyok.

Ezek a sértegetések lepattannak rólam, a miről, vörös, majd meggyőződhetik.

H. N.

Vesztett macskától megmart család.

Csak a napokban történt, hogy Palicson egy veszett eb huszonegy embert mart meg. Ma meg Kelebiáról kapunk hírt, hogy ott egy veszett macska mart meg egy aszszonyt és leányát. A szerencsétlenségről szóló tudósítás a következő:

Krnyajszki Urosné, kelebiai lakost ma a macskája megrohanta, összekarmolta és harapdálta. A halálra ijedt asszony rémes sikongások között védekezett a veszett állat ellen.

A sikongásra berohant a konyhába Krnyajszkiné leánya, s rémulve látta anyjának küzdelmét a veszett állattal. Gyanítva, hogy a macska veszett, nem nyult kézzel hozzá, hanem kiszaladt a baltáért, hogy agyonütve az állatot, ártalmatlanná tegye.

A konyhába visszarohanva, a küzdőköz ugrott. Az anya karjaival hadonázva akarta magáról letépni az állatot. Az anyját megmenteni akaró lány fölemelte a baltát, hogy lesujtson. E pillanatban az anya hadonázó karja a macska és a balta közé került, s a lány az állat helyet édes anyjának karjára sujtott melyet majdnem ketté vágott. De e borzasztó szerencsétlenségre nem vesztette el lélekjelenlétét, mert a második csapással sikerült neki a macskát ketté vágni.

Az anyát és lányt behozták Szabadkára ahol az anya sebeit bekötözték, majd mindkettőjüket felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

INNEN-ONNAN.

Két zsidó ügyvéd beszél a villanyoson. Husz Abrahám kivégzését tárgyalják s abban állapodnak meg, hogy Husz ártatlan volt. Az egyik pláne indulatosan felkiált, hogy a közönség figyelmét még jobban felkeltesse, mondván:

— Valóban nem látom be, miért kellett Husz Abrahámot felakasztani.

Mire egy Kath. Népszövetségi tag feláll s a közönség zajos tetszésnyilvánítása mellett ezt válaszolja:

— Azért, hogy a menyország ilyen ártatlan lélekkel gazdagodjék.

A szomszédék Katija: Mi van ma nálatok, hogy tortát viszel haza?

Marcsa: Zsur!

A szomszédék Katija: Zsur? Hát a mi az Isten csodája?

Marcsa: Valami nagy zsidó ünnep lehet mert szörnyen megtartják.

Wanzennest: Képzeldél sak asszony, milejen sodás hotása van edj fürdőnek!

Frau Wanzennest: Nü, milejen sodás hotás?

Wanzennest: Ma megfürödtem és rügtön két kilót fogytam!

Fényképezési irodalom legújabb termékei.

A művészi fényképezés évkönyve.

Boltí ára 5 korona.

Szeghalmi Gyula, Amatőr fényképezés könyve.

Ára 6 korona.

Kiss Zoltán, A fényképezés kézikönyve.

Ára 1 korona 60 fillér.

Kaphatók Heumann Mór könyvkereskedésében Szabadkán, Fő-tér, a Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Környöczy Ernő.

129

Szerencsése még soha sem lett hütelen hozzá. Hányszor, de hányszor tartottak rá hajtóvadászatot a karabinierik eredmény nélkül. Ezek tán jobban rettegtek, mint amennyire ő tartott tőlük.

Tudnak egy történetet arról a fiatal csendőrhadnagyról is, kit az ő elfogatására küldtek ki. A hadnagy jókora csapattal indult meg ellene s csaltól-csallittra, szikláról-sziklára üldözte. Végre aztán úgy hitte, hogy sikerül egy kis fiatal erdőben körülzárni őt. Emberei sűrűn fogták körül az erdőt, ő maga meg felvont pisztollyal befelé hatolt a fák között. De ha bár tüvé tett érte minden bokrot, nem akadt nyomára sehol. A mint újra kiért az erdőből egy paraszt haladt el előtte az uton. „Nem láttad Falcot?” — „De igen Signor, épen az imént ment el ott mellettem s arra kért, hogy üdvözlétét átadjam önnek...” — Diavolo! — „Jól látta őnt ott a bokrok között s le is lötte volna, ha eszébe nem jut, hogy hisz ön csak kötelességét teljesíti, mikor őt üldözi. — Diavolo! Diavolo! — De ha még egyszer látja őnt maga előtt... — Diavolo! Diavolo! Diavolo!

Azt hiszitek, hogy a hadnagy tovább üldözte őt? Esze nélkül sietett jelentést tenni a dologról s oly állomásra helyeztette magát, hol nem kell többé rablók után járni.

S a munkások kavicstörés közben szepelve kérdezték egymást: Vaj' ki fog minket megvédeni Falco Falcone ellen? Hisz még a katonák sem mernek ujjat huzni vele.

Hozzáteszik aztán, hogy Falco Falcone nagyon előregedett már. Nem támadja most már a postakocsikat, a földbirtokosokat is békében hagyja. Diamante mellett csendben él egy hegyszakadékban s a helyett, hogy pénzt, vagyont rabolna, most még inkább örködik ezek felett.

A birtokosoktól évjradékot kap azért, hogy jószágukat, vagyonukat megvédelmezze a többi zsvány ellen. Így aztán lassan-lassan csend s nyugalom költözött az Aetnamelléki birtokokra, mert senki sem meri bántani azokat, kik az őrizetért megfizettek neki.

Csak hogy ez még mind nem bátorítja őket. Most, hogy Falco a gazdagok barátja lett, még inkább árthat a vasutnak.

Eszükbe jut aztán Niccolo Gallo esete, ki San Stephano marquis jószágkormányzója volt. A munkások közt épen az aratás derekán kiütött a sztrájk, — beszüntették a munkát. Niccolo Gallo kétségbeesésében azt sem tudta, hol áll a feje. A szem tökéletesen beérett már s ime most nincs, aki le- arassa a termést. Munkásai hallani sem akartak róla, egész áldott nap ott heverészték a gyepen.

Niccoló mit tehetett? Oszvéreére kapott s Cataniába akart sietni, hogy gazdájának jelentést tegyen a történetekről. Alig kocogott egy dülönyt azután két ember toppant eléje a sziklák közül. „Hová igyekszel, Niccoló?”

Amazok feleletet sem vártak, hanem megragadták az oszvér zabalyját s arra felé fordították az állatot a meről jöttek. „Nem szabad uradhoz menni, Niccolo. — Nem? — Nem. Vissza kell térdni!”

Vágtatva tették meg az utat visszafelé. A mint elérték az uradalmat, egyik férfi így szólt Niccolo felé: Mutasd meg a szántóföldet. Niccolo a munkásokhoz vezeti ki őket. Munkára naplopók! Egy-kettő! A marquis Falcónak lefizette már az adót. Sztárkoljatok másutt, de itt ugyan nem fogtok! — No, neki is láttak eszük nélkül s tán sehol sem arattak le szebben, mint a marquis földjén. Falco a buzatábla egyik szélén, Biagio a másikon állt őrt. No ha valakinek ilyen ispánja van, nem kell attól tartani, hogy lomhán folyik a munka.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

R. G. Kishegyes. Csak nagyközség.

Legjobb ez idő szerint a valódi szabadalmazott „TURUL” peronoszpóra permetező,

mely a kecskeméti mezőgazdasági kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve,
mert a hord ereje a legmagasabb gyümölcsfákra is fel visz, a szőlő permetezésénél
a legfinomabb köd arányban permetez.

Egyedüli elárúsítója: **BARTEK KÁROLY, rézműves** (I. IV. kör, Damjanich-utca 614. sz. a.)
ahol is bármilynemű permetezők javítása pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 372-33-21

2 segéd

egy fiatalabb és egy idősebb

férfiúval vagy rövidáru szakmából

felvétetik.

Fényképpel ellátott ajánlatok
„Kertész Mór Ujvidék”
címmel küldendők. 397-2-1

Gombos Lajos

építési irodája Bány-köz, Kecskés-ház mellett
(bejárat a Kossuth-utcából).

Elvállal lakóházak és mindenféle gaz-
dasági épületek tervezését, leszámolásokat
és költségvetések szerkesztését, valamint
ácsmunkatervek és fakivonatok készi-
tését. 395-20-2

Üzlethelyiségek

kiadók

Kovács Antal házában

Vass Ádámmal szemben.

394-10-3

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tiszt-
viselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak
mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsokkal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó. 42-80

Kereskedők

részére szükséges
pénztári bécák
100 lappal, szá-
mozva és füzve
100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglírat nélkül
100 darabonként
30 fillérért kap-
: : : hatók a : : :

Szabadkai Nyomda-

és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

Második kiadás! HIRDETÉSEKET

Kevés röpirat éri Magyarországon
a második kiadást. Ezen kevesek
:: közé tartozik a ::

„SZÓIMÁDÁS.”

oimű politikai röpirat, mely első
kiadásában 120,000 példány-
ban kelt el, s most újabb 15,000
:: példányban jelent meg. ::

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

árszabályzat szerint
felvesz a kiadóhivatal

— SZABADKÁN,
Rákóczi-utca 20. sz.

— és —
FILOY JENŐ

papirkereskedő
Damjanich-utca 106. sz.

Vasbeton és Rabitzmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassod-
rony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok,
tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. elő-
állítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonrozást, nedves
falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTOSÖVEK.

Kerám- és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasúti indóházzal
:- szemben. :-

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapítottatott 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádat, viztartók
és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6
szinben, márvány-, mozaik- és gránit-
lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész
nagyban és kicsinyben.

320-80-29

— VAKOLATI KŐFOR. —